



Ikt. sz.: Nbb-40/221-9/2017.

Nbb-17/2017. sz. ülés
(Nbb-91/2014-2018. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Nemzetbiztonsági bizottságának**
2017. november 21-én, kedden 12 óra 06 perckor kezdődően
az Országgyűlés Irodaháza I. emelet III. számú tanácstermében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Tájékoztató aktuális nemzetbiztonsági kérdésekről</i>	5
<i>Kérdések, vélemények, reagálások</i>	5
<i>Az ülés berekesztése</i>	9

Napirend

Tájékoztató aktuális nemzetbiztonsági kérdésekről

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Dr. Molnár Zsolt (MSZP), a bizottság elnöke

Németh Szilárd István (Fidesz), a bizottság alelnöke

Lezsák Sándor (Fidesz)

Móring József Attila (KDNP)

Mirkóczki Ádám (Jobbik)

Dr. Szél Bernadett (LMP)

Helyettesítési megbízást adott

Csizi Péter (Fidesz) Németh Szilárd Istvánnak (Fidesz)

Móring József Attila (KDNP) megérkezéséig Lezsák Sándornak (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Dr. Imre Bernadett, a bizottság munkatársa

Meghívottak

Hozzászólók

Dr. Windisch László alelnök (Magyar Nemzeti Bank)

Dr. Simonka Gábor alezredes, főosztályvezető (Nemzeti Adó- és Vámhivatal)

Megjelentek

Binder István (Magyar Nemzeti Bank)

Dr. Toronyi Zoltán (Magyar Nemzeti Bank)

(A bizottság 10 óra 04 perckor megkezdett zárt ülésének
- melyről külön jegyzőkönyv készült - folytatása.
Az ülés kezdetének időpontja: 12 óra 06 perc)

Tájékoztató aktuális nemzetbiztonsági kérdésekről

DR. MOLNÁR ZSOLT (MSZP), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelt Bizottság! Soron következik az utolsó napirendünk. Tisztelettel köszöntöm a Magyar Nemzeti Bank és a Nemzeti Adó- és Vámhivatal képviselőit. Köszönöm szépen, hogy eljöttek.

Abban segítsenek nekünk, hogy viszonylag hosszú ideje a magyar közéletben, illetve nemcsak a magyarban, a belügyminiszter úr is itt volt és beszéltünk erről, az azeri pénzügyek megelőlegezve jó eséllyel korrupciógyanúsak, nemcsak Magyarországon, hanem egész Európában, felbukkantak nemcsak a magyar közéletben, hanem az európai közéletben is. Egyes legendák szerint Máltán egy újságíró halálával összefüggésbe hozható az, hogy olyan ügyekben nyomozott, amelyek azeri pénzekkel kapcsolatosak.

Abban segítsenek, ezek sok évvel ezelőttiek, és még a Szafarov-üggyel is összefüggésbe hozták, de nyilván önöktől itt nem erre kérnénk választ, hanem hogy abban segítsenek nekünk, hogy egyrészt akkoriban még éppen működött az azt hiszem, PSZÁF néven futó szervezet, aminek a Magyar Nemzeti Bank a jogutódja. Más szempontból a pénzmosás elleni küzdelem és a különböző nemzetközi egyezmények azért viszonylag szigorúan behatárolják azt, hogy különösen nem az Európai Unióból érkező offshore-számlákra jövő összegekre ilyen ellenőrzést kell lefolytatni ilyen szempontból.

Kaptam egy nagyon tiszteletteljes levelet Tállai úrtól és Matolcsy úrtól is, hogy segítenek abban, hogy tisztán lássuk ezt, hogy mit kell erről tudni. Azt mindenféleképpen szeretném előrebocsátani, hogy nem akarunk belelátni olyat, ami nincs, de azért igen erős, és most tegyük félre a Szafarov-kiadatást, hogy igen erős az a vélelem a magyar közéletben, hogy az Azerbajdzsánból érkező, offshore-számlákra érkező, az eredetét tisztázatlannak tartó, fogalmazzunk így, ezekkel kapcsolatban mind a NAV-nak, mind a Nemzeti Banknak lenne feladata.

Én kérnék egy rövid összefoglalást ebből a szempontból! *(Jelzésre:)* Parancsoljon, alelnök úr.

Kérdések, vélemények, reagálások

NÉMETH SZILÁRD ISTVÁN (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Én pedig arra szeretném önöket kérni, hogy ne foglalkozzanak hírlapi pletykákkal, meg fodrászszalonok pletykaüzemeivel, piaci kofák híreszteléseivel, hanem kizárólag a tényekre legyenek szívesek hivatkozni, és azok alapján a jogszabály szerint tájékoztatni a bizottság tagjait. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Képviselő asszony, parancsoljon!

DR. SZÉL BERNADETT (LMP): Köszönöm a lehetőséget. Itt már volt szó erről az ügyről többször is, több menetben. Amit én kiemelten szeretnék kérdezni, az az, hogy ha egy bizonyos összeget több etapban utalnak át, akkor az miért nem ütközik önök szerint a pénzmosás elleni harcra specializálódott törvénybe, miért gondolják azt, hogy ezzel így a törvény hatályát ki lehetett játszani, és adott esetben, mondjuk, a legfőbb ügyésznek miért nem tűnt fel ez a folyamat, hiszen a pénzmozgás ugyanúgy megvalósult, csak éppen kisebb összegekben utalták át, ahogy a világban nagyon sok helyen csinálják, hogy elkerüljék a rendszer ellenőrzésére jogosult szervek figyelmét.

Állításom szerint ez éppúgy legfőbb ügyészségi hatáskör kell hogy legyen. Nem kaptam még olyan érvelést itt a bizottságban senkitől, aki meggyőzően tudta volna cáfolni, hogy ez a törvény ez esetben nem hatályos.

ELNÖK: Parancsoljanak! Először a Nemzeti Bank részéről, vagy nem tudom, milyen sorrendben kívánnak válaszolni.

DR. WINDISCH LÁSZLÓ alelnök (Magyar Nemzeti Bank): Köszönöm szépen. Windisch László vagyok, a Magyar Nemzeti Bank pénzügyi szervezetek felügyeletéért felelős alelnöke. Engem bízott meg Matolcsy elnök úr, hogy válaszoljak az önök kérdéseire. Először is szeretném leszögezni, hogy konkrét pénzügyi tranzakciókkal kapcsolatosan a Magyar Nemzeti Banknak nincsen hatásköre, ezt korábban egy írásbeli képviselői megkeresésre már kifejtettük. A Magyar Nemzeti Bank a pénzügyi szektorban pénzmosásra vonatkozó szabályok betartását általánosan ellenőrzi. Ha van egy olyan adott tétel, egy átutalás, ami akár csak a sajtó képviselői szerint vagy akár a politikai élet szereplői szerint vagy bárki szerint gyanúra ad okot, akkor ennek a kivizsgálására nem a Magyar Nemzeti Bank rendelkezik hatáskörrel, ilyen esetben a bankok sem a Magyar Nemzeti Bank felé jelzik azt, hogy gyanújuk van, hanem a NAV-nál működő, úgynevezett FIU pénzügyi egység számára, aminek a képviselője jelen is van, tehát erre a részre ő tud válaszolni.

Általánosságban azt tudom mondani, hogy a Magyar Nemzeti Bank azt nézi, hogy a pénzügyi szervezetek a belső szabályaik kialakításakor megfeleltek-e a pénzmosás megelőzéséről szóló törvény kívánalmainak, ezenkívül a szolgáltatók az ügyfélátvilágítási, a bejelentési, szűrési tevékenységüket, protokolljaikat a törvény kívánalmainak megfelelően alakították-e ki, illetve a saját belső képzéseiket is ellenőrizzük abból a szempontból, hogy a megfelelő kockázattudatosságra fókuszálnak-e, és hogy saját alkalmazottjaikban megfelelő érzékenységet és a protokollok ismeretét kialakították-e.

Szél Bernadett képviselő asszony kérdésére: az ügyészség álláspontját nem tudom képviselni. Nem tudom elképzelni, hogy valaha olyat mondott volna valaki, hogy csak amiatt, hogy egy nagyobb összeg kisebb részletekben van átutalva, amiatt a pénzmosásról szóló törvény hatálya alá ne tartozna. Dehogynem! Nincs ilyen szabály, hogy feldarabolva ne lehetne akár megállapítani egy pénzmosást. Amire esetleg valaki utalhatott, és ami talán a félreértést okozhatta, az az, hogy szűrőrendszerek működnek a bankokban, ez nem tud máshogy működni. Nyilván egy jelentősen nagy összeg hamarabb fenn tud akadni egy szűrőrendszeren, mint egy elaprózottabb, feldarabolt összeg, de ez sem jelenti azt, hogy a szűrőrendszerek ne lennének arra alkalmasak, hogy ilyen jellegű pénzmosási kísérletet vagy gyanút feltárjanak, csak ezeket a szűrőrendszereket egyre jobban fejleszteni kell és fejlesztik is az intézmények, illetve maga a nemzetközi szabályozás is egyre inkább kockázatalapú megközelítést alkalmaz. Úgy tud fönnakadni egyébként egy feldarabolt utalás egy ilyen banki szűrőrendszeren, hogy a bankok kötelesek az ügyfeleikről egyfajta profilt alkotni, és azt vizsgálni, hogy az adott számlatulajdonos gazdasági tevékenységébe - már amennyire ezt a hitelintézet ismeri - vagy a szokásos pénzforgalmazási tranzakciós mintázatába, előzményekbe mennyire illeszkedik egyfajta pénzmozgás. Tehát, ha nulla előzménnyel megjelenik ugyan kisebb összegekben, de rövid intervallumban koncentráltan egy nagyobb összegű utalás, akkor ezt egy jól beállított és az uniós irányelveknek megfelelően működtetett pénzügyi rendszer képes lehet kiszűrni.

Azt azért el kell mondanom, hogy csak nemzetközi szinten 300 millió forint feletti utalás, tehát, ami külföldről érkezik Magyarországra, több tízezer van havonta,

és a 3 milliárd forint fölötti, tehát a 10 millió eurót meghaladó összegű utalás is olyan 7-8 ezer között van havonta. Tehát minden egyes tételre kiterjedő szűrést nem tudnak vizsgálni, maga az uniós irányelv és az ez alapján megalkotott hazai jogi szabályozás is a kockázatalapú megközelítést képviseli, tehát a kockázatokat kell a lehető legjobban a hitelintézeteknek felmérni, és még egyszer hangsúlyozom, ha gyanújuk van, akkor a riasztást, a jelzést a NAV FIU felé megtenni.

Amit viszont el kell mondanom, és biztos vagyok benne, hogy a NAV képviselője is el fogja mondani, hogy éppen a nemzetközi jogi szabályozási környezet, illetve nemzetközi standardok alapján egy nagyon szigorú szabály vonatkozik mind a NAV-ra, mind a hitelintézetre, illetve az MNB-re is, ha a gyanúról értesül, ez a riasztás tilalma. Ez azt jelenti, hogy arról én önöknek sem adhatok a törvény alapján tájékoztatást, hogy ezzel a tétellel kapcsolatosan bármelyik bank a NAV felé adott-e jelzést a gyanújáról vagy nem, mert ezzel ezt a nagyon szigorú jogi tilalmat megszegném. A mi jogászaink értelmezése alapján ez alól nem ad más jogszabály sem felmentést. De azt hiszem, talán nem is ez az érdekes az egész ügyben, hanem az, hogy a Magyar Nemzeti Bank egyre szigorúbban, egyre újabb és újabb standardoknak megfelelően - hiszen maga a nemzetközi jogi szabályozás és elvárás is változik, most nyáron lépett hatályba Magyarországon is az új pénzmosás megelőzéséről szóló törvény - figyelemmel kíséri és ellenőrzés tárgyává teszi a bankoknál a pénzmosás megelőzésére vonatkozó szabályok betartását. Azt gondolom, hogy nincs mit magyarázkodni, meg nincs mit szégyenkezni, ezen a téren egy elég korszerű és hatékony rendszert működtetünk. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Azt javaslom, hallgassuk meg a NAV-ot is, hogy hogyan látják abból a megközelítésből, hogy fölmerült-e ezzel kapcsolatosan bármilyen, akár bűncselekmény, akár nem bűncselekmény, de olyan, ami a pénzmosás, az adójogszabályok megsértése, vagy olyan, ami a nemzetközi egyezményekben ütközhet, vagy jelzést kell adni akár külföldi hatóságoknak, tehát tágabb értelemben bármi törvénytörés.

DR. SIMONKA GÁBOR főosztályvezető (Nemzeti Adó- és Vámhivatal): Tisztelettel köszöntöm önöket. Simonka Gábor vagyok, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Pénzmosás és Terrorizmusfinanszírozás Elleni Irodájának a vezetője. A Pénzmosás és Terrorizmusfinanszírozás Elleni Iroda a Nemzeti Adó- és Vámhivatal szervezetén belül, ugyanakkor a pénzmosás elleni törvényben meghatározott feladatkörében függetlenül működik. Ezt a pénzmosás elleni törvény határozza meg.

Amint alelnök úr jelezte, ő a riasztás tilalma vagy más néven felfedés tilalma nevű jogintézményre hivatkozott, a pénzmosás elleni törvény 54. § (1) bekezdésében egy olyan titokvédelmi rendelkezést határoz meg, amely alapján a pénzügyi információs egység, a Pénzmosás és Terrorizmusfinanszírozás Elleni Iroda a bejelentés tartalmáról, elemző-értékelő tevékenységéről nem adhat tájékoztatást. Így egyedi ügyekben vagy egyedi ügyben, a hivatkozott ügyben én sem tudok a bizottság tagjai számára tájékoztatást adni.

Magával a rendszerrel kapcsolatos felvetésekre, kérdésekre úgy reagálnék, hogy a pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás elleni intézményrendszer az utóbbi években jelentős mértékben erősödött megítélésem szerint. A rendszer úgy működik, hogy meghatározott szolgáltatók számára - nem kizárólag pénzügyi szolgáltatók, természetesen a pénzügyi szolgáltatók a legjelentősebbek, de vannak nem pénzügyi szolgáltatók is - többletkötelezettséget állapít meg a törvény, így például ügyfél-átvilágítási kötelezettség, adatmegőrzési kötelezettség és a bejelentési kötelezettség, amely gyanúalapú a magyar intézményrendszerben kizárólag, és egyébként ezt is

határozzák meg a nemzetközi standardok, illetve az Európai Unió joga is. Ez az Európai Unió 4. irányelve. A szolgáltatók abban az esetben, ha pénzmosásra, terrorizmus finanszírozására vagy dolog bűncselekményből való származására utaló tény, adatot, körülményt észlelnek, kötelesek bejelentést tenni. Maga a megfogalmazás is láthatóan gyanúalapú, ugyanakkor azt is fontos kihangsúlyoznom, hogy a bejelentés nem a büntetőeljárás kontextusában értendő, hogy a megindításához szükséges gyanúra utal, annál jóval alacsonyabb.

A bejelentéseket a Pénzmosás és Terrorizmusfinanszírozás Elleni Iroda fogadja, amely egyébként nem nyomozóhatóság, nem vonatkozik rá a büntetőeljárásról szóló törvény, hanem a Nemzeti Adó- és Vámhivatal keretei között, egyébként annak a bűnüldözési ágába integrálódva végzi az elemző-értékelő tevékenységet.

Az elemző-értékelő tevékenység részleteit egyébként szintén a pénzmosás elleni törvény határozza meg. Az elemző-értékelő tevékenység kockázatalapú, a kockázatalapú megközelítés egyébként a nemzetközi sztenderdeknek és az Európai Unió jogának megfelelően nemcsak a szolgáltatókra vonatkozik, hanem az FIU-ra, a pénzügyi információs egységre is. Az elemző-értékelő tevékenységek eredményét pedig a pénzügyi információs egység továbbíthatja meghatározott célból.

A törvény ezt is meghatározza, hogy kinek továbbíthatja, így például a nyomozóhatóságnak, ügyészségnek, a nemzetbiztonsági szolgálatoknak is. A pénzügyi információs egység éves jelentése egyébként a 2016. évre vonatkozóan elérhető a Nemzeti Adó- és Vámhivatal honlapján, ez tartalmaz egyébként statisztikai adatokat.

Csak hogy számszerűleg kontextusba helyezzem, 2015-ben 8369 bejelentés érkezett, 2016-ban 8786 bejelentés érkezett. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Akkor jól értelmezem azt, hogy jogszabályi korlátai is vannak az önök információátadási lehetőségének, ezt így értelmeztem. *(Németh Szilárd István: Csak azok vannak...)* Az alelnök úr azt mondja, hogy csak azok vannak. Ugyanis ha jól értelmezem, ugyanezt mondta a főosztályvezető igazgató úr... *(Jelzésre:)* Értem. Köszönöm szépen.

Van-e kérdés? *(Jelzésre:)* Képviselő asszony.

DR. SZÉL BERNADETT (LMP): Köszönöm. Az alelnök úrtól kérdezem, úgy fogalmazott, hogy a NAV-nál még megvan a NAV FIU. Ugye ezzel nem arra utalt, hogy éppen megszüntetés kezdődne ezzel kapcsolatban? Tehát nem úgy kell értelmezni, hogy a NAV-nál valamilyen rendszer-átalakításba kezdene Tállai úr, amiről mi még esetleg nem hallottunk?

ELNÖK: Parancsoljon, főosztályvezető úr!

DR. WINDISCH LÁSZLÓ alelnök (Magyar Nemzeti Bank): Nekem szólt a kérdés? Én azt hiszem, hogy félre tetszett érteni valamit, de hogy nem volt szándékos ilyen fogalmazás, az biztos. Köszönöm.

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Parancsoljon!

DR. SZÉL BERNADETT (LMP): *(Hangosítás nélkül!)* Csak megütötte a fületem...

ELNÖK: Tisztázódott? *(Dr. Szél Bernadett: Igen.)* Köszönöm szépen. Jogsabályi korlátai vannak. Erre együtt arra biztatom önöket, hogy minden ilyen

ügyben, ami tartósan nincs megoldva és akkor rendben van, hogy nekünk nem mondják el, mert jogszabályi akadálya van, de azt higgyék el, hogy ha ennek a szálnak tartósan nem marad valamilyen elvárása, akár úgy is, hogy világossá válik, hogy nem történt semmi olyan, ami a legszigorúbb ellenőrzésbe is beleütközne, akkor a közéletben az a vélekedés fog fennmaradni, hogy itt valami nincs rendben, ami nemcsak önöket érinti, hanem a teljes kormányzati struktúrát. Ezt csak a tények kedvéért vagy a direktivitás kedvéért szerettem volna elmondani, nemcsak önökre tartozik, a rendőrségre, az ügyészségre, az Alkotmányvédelmi Hivatalra, tehát viszonylag sokrétű, de ha elvarratlanul marad, akkor az a vélelem marad, hogy itt valami nincs rendben. Ezért lenne jobb úgy a végére járni, hogy egyértelmű legyen. Köszönöm szépen. Van-e minősítése az önök által elmondottaknak?

DR. WINDISCH LÁSZLÓ alelnök (Magyar Nemzeti Bank): Nincsen.

ELNÖK: Nincsen. Nyilvánosságra hozható? Főosztályvezető úr? Parancsoljon!

DR. SIMONKA GÁBOR főosztályvezető (Nemzeti Adó- és Vámhivatal): Elnézést, megkérdezhetem, hogy mi hozható nyilvánosságra? Tehát a tájékoztatás, amit adtam?

ELNÖK: A jegyzőkönyvnek ez a része. Van olyan is, hogy „Nem nyilvános”, tehát nem kell feltétlenül minősített adatnak lennie, más is lehetséges, többféle. Tehát ami most elhangzott.

DR. SIMONKA GÁBOR főosztályvezető (Nemzeti Adó- és Vámhivatal): Igen.

ELNÖK: Igen. Köszönöm szépen. Akkor a jegyzőkönyvnek ezen napirendi része majd nyilvános lesz. Köszönöm szépen. Akkor további jó munkát, és köszönöm szépen, hogy eljöttek. Viszontlátásra!

Az ülés berekesztése

Az ülés tulajdonképpen véget ért. Egy információ van még, ami a következő ülésre vonatkozik. Az alelnök úrral egyeztetés előtt áll az időpont-egyeztetés, de várhatóan december 7-e, 3 óra a következő ülés időpontja. A napirend összeállítás alatt áll.

(Az ülés befejezésének időpontja: 12 óra 25 perc)

Dr. Molnár Zsolt
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Nánásiné Czapári Judit és Madarász Mária